

Claude WISELER
President vun der
Chamber vun den Deputéierten
19, um Krautmaart
L-1728 Lëtzebuerg

Lëtzebuerg, den 16/10/2025

Här President,

Sou wéi den Artikel 80 vun eisem Chambersreglement et virgesäit, bieden ech lech, dës parlamentaresch Fro un de Minister fir Bildung, Kanner a Jugend weiderzeleeden.

An engem Communiqué vum 12. Oktober 2025, mam Titel „Aménagements dé-?-raisonnables – Net méi just um Bockel vum Enseignant!“, mécht de Syndikat FÉDUSE-CGFP op eng Rei Problemer am Kontext vum Bewëllegen, der Gestiou an der Zertifikatioun vun de sougenannten Aménagements raisonnables am Enseignement secondaire opmierksam. Kritiséiert gëtt ënner anerem déi hiren Aussoen no „staark Inflatéioun“ vun Amenagementen, an dass d'Enseignantë bei der praktescher Ëmsetzung dovun dacks ze wéineg Ënnerstëtzung géife kréien.

An deem Zesummenhang wéilt ech dem Minister dës Froe stellen:

1. Wéi vill Schüler krute fir d'Schouljoer 2024/25 am gesamten Enseignement secondaire mindestens een Aménagement raisonnable accordéiert?
2. Wéi vill Prozent vun den Demandë fir Aménagements raisonnables goufen am Schouljoer 2024/25 accordéiert?
3. Wéi huet sech d'Unzuel un Amenagementen, déi pro Schouljoer accordéiert goufen, am Verhältnis zur Gesamtzuel u Schüler säit dem Joer 2011 entwéckelt? Wéi erkläert den Här Minister dës Evolutioun?
4. Ginn et signifikant Ënnerscheeder a punkto Unzuel un Amenagementen tëscht dem ESC, dem ESG, der Berufsausbildung an deenen öffentlichen internationale Schoulen?
5. Deen am heefegst genotzten Amenagement ass laut FÉDUSE-CGFP dee vun der „majoration du temps lors des épreuves et projets intégrés“. Wéi gëtt dat an der Praxis logistesche gehandhaabt,

wann déi normal Zäit fir eng Prüfung ze schreiwen ofgelaf ass, déi eege Klass da fir en anert Fach de Sall wiesselt an dee betroffenen Enseignant selwer op seng nächst Klass goe muss, während vereenzelt Schüler awer nach méi laang d'Prüfung solle weiderschreiwen däerfen?

6. Steet bei Schüler, déi Amenagementer am Laf vun hirem schouleschem Parcours genotzt hunn, dës Informatioun op all hiren Zensuren an Diplomer kloer an däitlech drop, esou dass hire potenziell spéidere Patron oder d'Universitéit dës Informatioun transparent matgedeelt kritt? Falls net, firwat net?
7. Der FÉDUSE-CGFP no ass mat der Gestéioun vun den Aménagements raisonnables heefeg e grouesse Méiopwand fir den Enseignant verbonnen. Gëtt dësem zousätzlechem Aarbechtsopwand méttlerweile an iergendenger Form an der Tâche vum Enseignant Rechnung gedroen? Falls net, wär den Här Minister bereet dat z'änneren?
8. Gesäit den Här Minister ganz allgemeng d'Necessitéit, an der Prozedur vun der Prise en charge vun den Élèves à besoin éducatifs spécifiques kuerz- bis méttelfristeg Upassungen virzehuelen, besonnesch a punkto Bewëllegen a Gestéioun vun den Aménagements raisonnables? Falls jo, wéi eng Upassungen?

Mat déiwem Respekt,

CLEMENT Sven
Deputéierten

**Äntwert vum Minister fir Educatioun, Kanner a Jugend, Claude Meisch, op d'parlamentaresch Fro
Nr. 3052 vum honorabelen Deputéierte Sven Clement**

- 1. Wéi vill Schüler krute fir d'Schouljoer 2024/25 am gesamten Enseignement secondaire mindestens een Aménagement raisonnable accordéiert?**
- 2. Wéi vill Prozent vun den Demandë fir Aménagements raisonnables goufen am Schouljoer 2024/25 accordéiert?**

Am Schouljoer 2024/2025 kruten 376 Schüler aus dem Enseignement secondaire op d'mannst ee rasonabelt Amenagement accordéiert. Bei insgesamt 408 Demanden, wouvunner der 394 recevabel waren, entsprécht dëst engem Prozentsaz vun 95,43 %.

- 3. Wéi huet sech d'Unzuel un Amenagementen, déi pro Schouljoer accordéiert goufen, am Verhältnis zur Gesamtzuel u Schüler säit dem Joer 2011 entwéckelt? Wéi erkläert den Här Minister dës Evolutioun?**

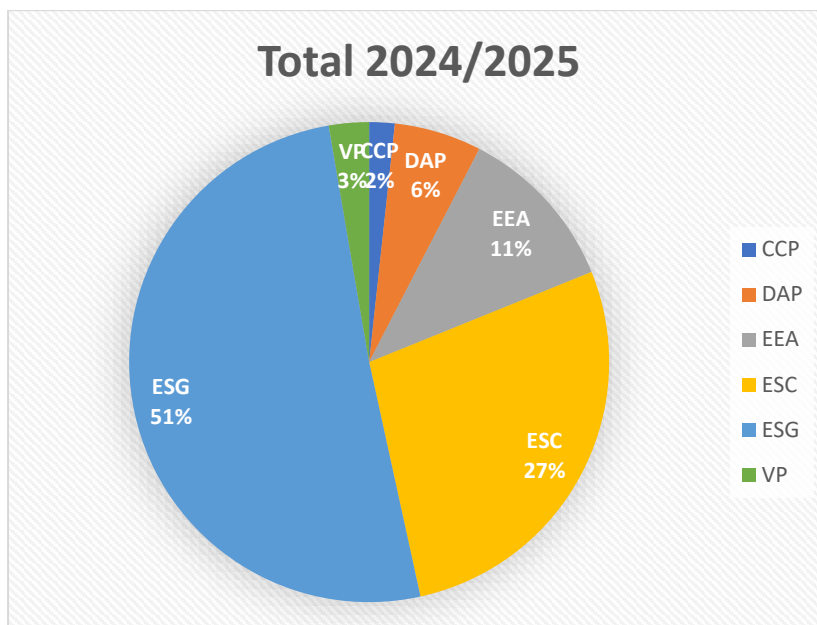
<i>Schouljoer</i>	<i>CAR-Demanden</i>	<i>Schüler am ES</i>	<i>Prozentsaz</i>
2012/2013	57	41.057	0,14 %
2013/2014	78	42.152	0,19 %
2014/2015	88	42.237	0,21 %
2015/2016	156	42.594	0,37 %
2016/2017	116	42.895	0,27 %
2017/2018	172	43.908	0,39 %
2018/2019	165	43.964	0,38 %
2019/2020	212	44.705	0,47 %
2020/2021	211	44.857	0,47 %
2021/2022	299	46.016	0,65 %
2022/2023	343	47.311	0,72 %
2023/2024	426	48.530	0,88 %
2024/2025	408	50.259	0,81 %

D'Tabell weist d'Evolutioun vun den Demanden un d'CAR vun de Schouljoren 2012/2013 bis 2024/2025, grad wei d'Schülerzuelen aus dem Enseignement secondaire an d'Verhältnis tëscht dësen zwou Variabelen.

- 4. Ginn et signifikant Ënnerscheeder a punkto Unzuel un Amenagementen tëscht dem ESC, dem ESG, der Berufsausbildung an deenen öffentlechen internationale Schoulen?**

D'Tabell hei drënner weist d'Verdeelung no Certificat de capacité professionnelle (CCP), Diplôme d'aptitude professionnelle (DAP), agréierten europäesche Schoulen (EEA), Voie de Préparation (VP), Enseignement secondaire classique (ESC) an Enseignement secondaire général (ESG):

Ordre d'enseignement	Unzuel
CCP	7
DAP	24
EEA	46
ESC	113
ESG	207
VP	11
Total	408

5. Deen am heefegst genotzten Amenagement ass laut FÉDUSE-CGFP dee vun der „majoration du temps lors des épreuves et projets intégrés“. Wéi gëtt dat an der Praxis logisteschem gehandhaabt, wann déi normal Zäit fir eng Prüfung ze schreiwen ofgelaf ass, déi eegle Klass da fir en anert Fach de Sall wiesselt an dee betreffenen Enseignant selwer op seng nächst Klass goe muss, während vereenzelt Schüler awer nach méi laang d'Prüfung solle weiderschreiwen däerfen?

Kritt e Schüler Aménagements raisonnables accordéiert, kënn am Prinzip de Conseil de classe zesummen, fir iwwert déi praktesch Ëmsetzung vun de Moossnamen ze beroden. Am Fall vun enger „majoration du temps lors des épreuves et projets intégrés“ kann dat esou ausgesinn, datt en Assistant pédagogique oder en anere Member vum Personal de Schüler surveilléiert, während dës seng Prüfung fäerdeg schreift.

6. **Steet bei Schüler, déi Amenagementen am Laf vun hirem schouleschem Parcours genotzt hunn, dës Informatioun op all hiren Zensuren an Diplomer kloer an däitlech drop, esou dass hire potenziell spéidere Patron oder d'Universitéit dës Informatioun transparent matgedeelt kritt? Falls net, firwat net?)**

D'Äntwert op dës Fro fënnt sech an zwee Artikelen aus dem Inklusiounsgesetz (*Loi modifiée du 20 juillet 2018 en faveur de l'inclusion scolaire*):

Art. 55-7. Les certificats et diplômes sont identiques pour tous les élèves ayant réussi les épreuves.

Art. 55-8. Le complément aux diplômes, les compléments aux certificats et les bulletins concernés portent seulement la mention des aménagements raisonnables suivants :

1° le recours systématique à des aides technologiques ;

2° l'utilisation d'une langue véhiculaire, l'allemand ou le français, autre que celle prévue par les programmes ;

3° les dispenses d'épreuves orales, pratiques ou physiques ou d'un module ;

4° les aménagements concernant une branche fondamentale de la classe terminale ou le projet intégré final.

7. **Der FÉDUSE-CGFP no ass mat der Gestiou vum den Aménagements raisonnables heefeg e grouse Méiopwand fir den Enseignant verbonnen. Gëtt dësem zousätzlechem Aarbechtsopwand méttlerweil an iergendenger Form an der Tâche vum Enseignant Rechnung gedroen? Falls net, wär den Här Minister bereet dat z'änneren?**

D'Gestiou vum der Heterogenitéit vum Klasseverband – an dozou gehéiert och d'Gestiou vum den Aménagements raisonnables – ass Bestanddeel vum den Enseignanten hirer Aarbecht. D'Enseignantë sinn dobäi awer net op sech aleng gestallt, mee collaboréieren, sou wéi den Artikel 14ter vum uewe genannten Inklusiounsgesetz et virgesäit, mat de Membere vum der Équipe de soutien des élèves à besoins éducatifs spécifiques (ESEB). Eng Adaptatioun vum der Tâche ass dofir zum aktuellen Zäitpunkt net virgesinn.

8. **Gesäit den Här Minister ganz allgemeng d'Necessitéit, an der Prozedur vum der Prise en charge vum den Élèves à besoin éducatifs spécifiques kuerz- bis méttelfristeg Upassunge virzehuelen, besonnesch a punkto Bewëllegen a Gestiou vum den Aménagements raisonnables? Falls jo, wéi eng Upassungen?**

Mam Akraafttriede vum Gesetz vum 30. Juni 2023 huet de Legislatuer entscheet, d'Gesetz vum 15. Juli 2011 (*Loi visant l'accès aux qualifications scolaires et professionnelles des élèves à besoins éducatifs particuliers*) ze abrogéieren.

Déi raisonabel Amenagementen an déi dofir kompetent Instanzen, déi nei geschafen Inklusiounskommissioun am Lycée an d'CAR goufen als Deeler vum Dispositif fir d'Prise en charge vu Schüler mat spezifesch Besoinë confirméiert an hunn d'Aufgaben, déi am Gesetz vum 2011 beschriwwen waren, iwwerholl.

Dobäi gouf ënnerstrach, datt et sech bei raisonablen Amenagementen ëm Moosnamen handelt, déi dem Schüler et sollen erméiglechen, seng Kompetenzen vollstänneg anzubringen (*"ensemble de mesures ayant pour objectif de faire valoir à l'élève les compétences acquises"*).

Deen aktuelle Regierungsprogramm gesäit dann awer och d'Evaluatioun vun der Ëmsetzung vun dëse legislativen Ännerungen vir. An dësem Zesummenhang ginn zur Zäit éischt Analyse gemaach an Echangë mat de Partner aus dem Bildungssecteur geplangt.

Lëtzebuerg, den 19. November 2025

De Minister fir Educatioun,
Kanner a Jugend

(s.) Claude MEISCH